

Ussnugiliste (helmintide) uuring roojast

Mikrobioloogia osakond, tel. 731 9125, 731 9339

Ussnugilised põhjustavad erinevaid parasitaarhaigusi – helmintiaase (helmintoose), mis on maailmas väga levinud. Nakkusallikaks inimese jaoks peetakse helmindi elutsükli lõpp-peremeest, st organismi, kelles toimub sugulise paljunemise faas, teised peremehed on vaheperemehed. Nakatumine võib toimuda fekaal-oraalselt (ümarussid), vaheperemehe kaudu (paelusid) või naha kaudu.

Rooja uuringuga (makroskoopiline uuring ussnugiliste ja nende osiste leidmiseks, mikroskoopiline uuring ussnugiliste munade leidmiseks) on võimalik tuvastada parasitaarhaigusi, nagu:

- askaridiaas ehk solgetõbi, põhjustaja ümaruss *Ascaris lumbricoides*;
- trihhuriaas ehk piuglastõbi, põhjustaja ümaruss *Trichuris trichiura* (nimetati varem ka *Trichocephalus trichiurus*);
- difüllobotriaas ehk laiusstõbi, põhjustaja paeluss *Diphyllobothrium latum*;
- teniaasid: nudipaelusstõbi, põhjustaja *Taenia saginata* ja nookpaelusstõbi, põhjustaja *Taenia solium*;
- dipülidaas ehk koeraviiktõbi, põhjustaja paeluss *Dipylidium caninum*;
- hümenolepiaas ehk kääbusviiktõbi, põhjustaja *Hymenolepis nana*;
- opistorhiaas ehk kassi maksaimiuss-nakkus(-tõbi), põhjustaja *Opisthorchis felinus* ehk kassi kakssuulane;
- fastsioliaas ehk *Fasciola hepatica* nakkus, põhjustaja *Fasciola hepatica* ehk maksakaan ehk maksa kakssuulane.

NB! Enterobiaasi ehk naaskelsabatõve (põhjustaja ümaruss *Enterobius vermicularis*) tuvastamiseks rooja uuring ei sobi. Kuna naaskelsabad munevad perianaalsetele voltidele, on infektsiooni tuvastamiseks vaja uurida anaalkaabet.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proovinõu	Roojatops
Säilivus	+4 °C üks päev

Ussnugilistest põhjustatud parasitoosi kahtluse korral tuleb jälgida, et patsient poleks enne uuringut saanud viimase kuu jooksul antibiootikume, kõhulahtisuse vastaseid preparaate, lahtisteid, baariumi ja vismuti preparaate, mineraalõlisid. Vastasel korral tuleb uuringuga oodata 1–3 nädalat.

NB! Väljaheide ei tohi olla saastunud vee ega uriiniga!

Analüüsi tegemise aeg: kaks korda nädalas

Analüüsimeetod: proovimaterjal kontsentreeritakse formaliin-eeter meetodil, sade mikroskopeeritakse 100-kordse suurendusega

Vastuse vorm

Negatiivne/positiivne, infektsiooni tekitaja määramine liigi tasemeni.

Näidustus ja kliiniline tähendus

Soolestikus parasiteerivate ussnugiliste esinemise kahtlus.

Ussnugiliste munade esinemine roojas on märgiks infektsioonist. Sooleparasiitide nakkuse välistamiseks roojas tuleb uurida vähemalt kolm proovi, soovitatavalt 2–3 päevaste vaheaegadega.

Helle Järv